

DITG

MSX GEBRUIKERSGROEP

DITG

6

Een uitgave van de MSX Gebruikersgroep
7 de jaargang Nr. 6 1992
Verschijnt 6x per jaar. Losse nummers f 3,75

*Prettige Kerstdagen
EN EEN
Gelukkig Nieuwjaar*

MSX

COVER

Alle medewerkers van BITS en het bestuur
van de MSX Gebruikersgroep wensen u
Prettige Feestdagen en een Voorspoedig 1993
met veel MSX-plezier.

K.v.K.Midden Brabant: MSX Gebruikersgroep nr. V.259841

INHOUD

AGENDA / LIDMAATSCHAP	4
VAN DE REDAKTIE	5
JAARVERGADERING	6
D-BASE II	7
BEURSDATA	8
CLUBSERVICE	9
ERVARINGEN MET EASE	10
POSTER BEURS 1993	12
KOPIJ VAN COPI	14
MIJMERINGEN	16
SPELRECENSIE	17
TIPS	20
AANGEBODEN	20
ADVERTENTIE LEAD	21
TURBO BASIC	22

DE SLUITINGSDATA VOOR
INLEVERING VAN KOPIJ EN
ADVERTENTIES BITS ZIJN:

15 JANUARI
15 MAART EN 15 MEI 1993

KOLOFON

BITS is een onafhankelijk
informatieblad van de
MSX Gebruikersgroep.

REDAKTIE

Ad Mutsaers / Frank Pison

VORMGEVING:

A. Mutsaers / P. Pison / C. Pison

MEDEWERKERS:

H. Broers / J. Hulzink / A. Mels

B. Daemen / K. v.d. Linde / C. Pison

REDAKTIE-ADRES:

Bartokstraat 196

5011 JD Tilburg

013 - 681421 / 560668

SECRETARIAAT:

Bartokstraat 196

5011 JD Tilburg

013 - 560668

ADVERTENTIES:

Voor info: REDAKTIE

GIRO / BANK:

Postgiro: 5728841

AMRO : 49 46 51 733

t.n.v. MSX G.G. Tilburg

Karmijnstraat 18 5044 RD Tilb.

AGENDA

WORKSHOP DATA 1992 / 1993.

=====

15 DECEMBER 19.00 - 23.00 WORKSHOP

.....

13 JANUARI 20.00 - 23.00 JAARVERG

.....

17 JANUARI 12.00 - 17.00 WORKSHOP

.....

16 FEBRUARI 19.00 - 23.00 WORKSHOP

.....

21 MAART 12.00 - 17.00 WORKSHOP

.....

3 APRIL 10.00 - 17.00

INTERNATIONALE MSX - BEURS TILBURG

.....

16 MEI 12.00 - 17.00 WORKSHOP

.....

15 JUNI 19.00 - 23.00 WORKSHOP

.....

11 JULI 12.00 - 17.00 WORKSHOP

PLAATS WORKSHOPS:

CAFE-RESTAURANT "BOERKE MUTSAERS"
VIJVERLAAN 2 te TILBURG.

LIDMAATSCHAP

Je hebt een MSX computer en je wilt er wat mee. Wij helpen je daar in. Wordt lid van de MSX GEBRUIKERSGROEP te Tilburg en wij staan met raad en daad voor u klaar. Wij zijn niet voor niets de snelst groeiende MSX club van NEDERLAND.

Wat moet u doen om lid te worden? Stuur een kaartje met naam, straat, postcode en plaats naar het secretariaat BARTOK-STRAAT 196, 5011 JD TILBURG en maak het bedrag over op een van de onderstaande rekeningen dan zorgen wij dat u zo snel mogelijk uw club-pas en het informatie-materiaal toegezonden krijgt.

DOET MEER VOOR HAAR LEDEN

Het lidmaatschapsgeld bedraagt
fl. 25,00 per jaar
fl. 12,50 vanaf juli tot 31 december
fl. 30,00 vanaf oktober tot en met 31 december van het volgend jaar

ANROBANK nr.: 49 46 51 733

POSTBANK nr.: 5728841

t.n.v. : MSX Gebruikersgroep
Karmijnstraat 18,
5044 RD TILBURG.

VAN DE REDAKTIE

Wat gaat zo'n jaar toch snel, we zijn al weer bij BITS nr. 6 aanbeland. De laatste van dit jaar.

Je laat dan het afgelopen jaar aan je voorbij gaan en het is nu het jaartje wel geweest. Veel activiteiten en voor het eerst hebben we wat printers, computers en drive's gekocht om voor onze leden nog meer te kunnen betekenen en ze nog beter van dienst te kunnen zijn.

Zoals jullie zien is deze laatste BITS van 1992 enkele bladzijden dunner geworden. We hebben daar een goede reden voor.

In de eerste plaats hebben we deze BITS helemaal kunnen maken met de kopij die van BITS 5 was overgebleven en daarbij krijgt iedereen hierbij het MSX Introductieboekje toegestuurd. Voor sommigen kan dit al wel het 2e exemplaar zijn, maar we gaan niet selecteren en om niemand te vergeten is het beter iedereen een exemplaar te sturen.

Het adressenboekje is natuurlijk wel handig, maar voor problemen, vragen en/of bestellingen kun je altijd bij je eigen club terecht. (Deze dus!).

Zoals u van ons gewend bent hebben wij ook nu gemeend onze trouwe leden te verrassen met een attentie. We hopen dat jullie veel plezier hebben van deze draagtas (b.v. om je computer mee te brengen naar de WORKSHOP).

Ook in 1993 kun je weer op ons rekenen, maar dan is het wel zaak dat je lid blijft van onze vereniging. Hoe kun je dit doen?

Door je lidmaatschapsgeld door middel van bijgaande acceptgiro te voldoen voor 1 februari a.s. Diegenen waarvan wij dan nog geen contributie hebben ontvangen worden automatisch uit ons ledenbestand verwijderd!

De BITS zal in 1993 weer 6 maal verschijnen in de vertrouwde vorm. Dat wil zeggen volop nuttige informatie en voor ieder wat wils. Iedereen die nog ideeën heeft of iets in BITS wil schrijven is hierbij uitgenodigd zijn of haar kopij bij de redactie aan te bieden. Wel graag voor de sluitingsdatum, die voor in dit blad staat vermeld.

De eerste BITS van 1993 zal vooral gewijd zijn aan onze grote internationale beurs op 3 april 1993 en iedereen die dan nog lid is ontvangt vanzelfsprekend 2 gratis (waarde 15,--) toegangskarten. Op die manier heb je de contributie snel terug verdiend.

Zo, voor ons zit het erop voor 1992 en we gaan na de laatste WORKSHOP op 15 december genieten van een aantal fijne feestdagen. Jullie ook?

Redaktie.

UITNODIGING

JAARVERGADERING

Op woensdag 13 januari 1993 wordt de jaarvergadering van de MSX Gebruikersgroep gehouden in Café-restaurant Boerke Mutsaers aanvang 20.00 uur.

Tijdens deze vergadering zal het bestuur verantwoording afleggen over het gevoerde beleid in 1992 en de plannen voor 1993 toelichten. Daarnaast zal de penningmeester verantwoording afleggen over de financiën.

Bovendien zullen ook deze keer weer bestuursverkiezingen gehouden worden voor een deel van het bestuur.

Wij nodigen daarom geïnteresseerden uit zich kenbaar te maken bij het bestuur vóór 3 januari 1993.

Het verslag van de jaarvergadering d.d. 15 januari 1992 is op de komende vergadering verkrijgbaar.

Bovendien is het voor het bestuur van belang om te weten wat er onder de leden leeft. Uw aanwezigheid en inbreng is daarom van groot belang.

Het bestuur.

AGENDA JAARVERGADERING 13 JANUARI 1993.

- =====
1. Opening door de voorzitter.
 2. Jaarverslag 1992.
 3. Mededelingen.
 4. Verslag activiteiten afgelopen jaar
 5. Financieel verslag 1992.
 6. Verwachtingen / plannen voor 1993.
 7. Mededeling aftredende bestuursleden en voorstellen kandidaten.
 8. Verkiezing bestuursleden.
 9. PAUZE en tellen van de stemmen.
 10. Aanstellen nieuwe bestuursleden.
 11. Aanstellen kascontrolecom. 1993.
 12. Rondvraag.
 13. Sluiting.

OMGAAN MET DBASE

Het volgende programma, dat nog op samenstelling wacht is mogelijkheid 4 n.l. het verwijderen van een record.

Om een record uit ons bestand te verwijderen moeten we ervoor zorgen dat de "pointer" in het betreffende record staat.

"Handmatig" kunnen we dat bereiken door middel van het commando GOTO(n) (n = recordnummer)

"Programmatisch" zullen we de pointer naar het betreffende record moeten leiden. Ook dat doen we via ingave van het recordnummer.

Meestal zullen we dit nummer echter niet kennen. Wij kunnen dan een beroep doen op het Zoekmenu en het recordnummer zien te achterhalen via gegevens die wel bij ons bekend zijn zoals b.v. de naam.

Onderstaand programma werkt als volgt: In het Hoofdmenu (adrmenu.cmd) selecteren we de mogelijkheid 4.Record verwijderen.

Ons wordt gevraagd of we het Recordnummer kennen. Als dit niet het geval is wordt de mogelijkheid geboden om over te schakelen naar het Zoekmenu en hier te zoeken aan de hand van gegevens die ons wel bekend zijn (bv naam) Als we de gezochte persoon (en zijn recordnummer) hebben gevonden, laat het programma de volledige gegevens zien en vraagt of U nog verder wilt zoeken.

Als het antwoord N (neen) is zal het programma terugschakelen naar het zoekmenu en kunnen wij via mogelijkheid 6 teruggaan naar het Hoofdmenu.

Hierna gaan we via mogelijkheid 4 weer naar het Verwijderprogramma echter nu met de kennis van het gezochte Recordnummer.

* Programma ADRVERW.CMD (Het verwijderen van Records uit het bestand)

*

clear

set talk off

use adressen

accept "Weet U het betreffende Recordnummer ? (J/N)" to kennis

if kennis = "J" .or. kennis = "j"

accept "Tik het recordnummer in !" to RC

goto &RC

display

accept "Wilt U dit record verwijderen ? (J/N)" to bevest

If bevest = "J" .or. bevest = "j"

delete

?

? "Het record is nu z.g. afgelegd."

?

accept "Wilt U het record definitief verwijderen ? (J/N)" to weg

if weg = "J" or weg = "j"

```
        pack
      endif
    else
      return
    endif
  else
    if kennis = "N" .or. kennis = "n"
      accept "Wilt U zoeken via het zoek-
      menu?(J/N)" to zk
      if zk = "J" .or zk = "j"
        do B:adrzoek
      else
        return
      endif
    endif
  endif
return
```

Een volgende keer ga ik me druk maken op het presenteren van de gegevens. Overigens: met dit onderwerp hebben we al eens kennis gemaakt n.l. in BITS 4 toen we een lijst ontworpen hebben van namen en adressen van jarigen in een bepaalde maand. Maar ook het presenteren van de opgeslagen gegevens kan op verschillende manieren.

Tot de volgende keer.

Harry Broers.

BEURSDATA

Hieronder volgen de data die bij ons bekend zijn.

19 december 1992:

Op deze datum zal de eerste MSX-beurs in de Achterhoek plaatsvinden. MSX Avengers Doetinchem - kortweg MAD - organiseert de beurs welke gehouden zal worden in Zaal Dimmedal Terborgseweg 57, Doetinchem.

Info: 08346 - 62603 (Tonnie)
of
08340 - 46431 (Remy).

29-31 januari 1993:

Benelux Computer Show in Eindhoven.
Beursgebouw te Eindhoven
Ook wij zullen op deze beurs vertegenwoordigd zijn om MSX te promoten.

3 april 1993:

Internationale MSX Computerbeurs in Tilburg.
Brenthorsthal, Oude Goirleseweg 167.
Openingstijd: van 10.00 tot 17.00 uur.
Toegangsprijs f. 7,50 p.p./LEDEN GRATIS.

24 april 1993:

PTC-beurs in de Brabanthallen in Den Bosch. Openingstijd: van 10.00 tot 17.00 uur. Toegang gratis.
Voor informatie: 040 - 758974.

CLUBSERVICE

PRIJSLIJST ARTIKELEN MSX GEBRUIKERSGROEP TE TILBURG VANAF 01-11-1992.

Hardware:	Clublid	Norm.Prijs
	=====	=====
001 7 Mhz print, incl. voet, schakelaar	Fl. 50,--	Fl. 60,--
7 Mhz print, ingebouwd	Fl. 75,--	Fl. 85,--
002 Diskdrive 720 Kb los	Fl. 125,--	Fl. 150,--
Diskdrive + inbouw in 8250/8255/8280	Fl. 150,--	Fl. 175,--
Diskdrive + ombouw 8235 naar DS	Fl. 175,--	Fl. 200,--
003 Yamaha V9958 VDP	Fl. 105,--	Fl. 125,--
004 Yamaha V9938	Fl. 75,--	Fl. 95,--
006 Yamaha YM2413 FM-Pac Chip	Fl. 60,--	Fl. 75,--
007 FM stereo Pak (Checkmark)	Fl. 130,--	Fl. 150,--
008 Turbo R GT	Fl.1700,--	Fl.1800,--
009 Voeding 220-110 Volt	Fl. 125,--	Fl. 150,--
010 MSX Dos 2.22 + Diskette	Fl. 60,--	Fl. 75,--
011 Panasonic muis	Fl. 150,--	Fl. 175,--
012 HBI V1 Digitizer PAL	Fl. 675,--	Fl. 750,--
013 Toeprom programmer	Fl. 200,--	Fl. 225,--
014 Checkmark mappers 512Kb werkend op 7Mhz	Fl. 250,--	Fl. 275,--
1024Kb werkend op 7Mhz	Fl. 325,--	Fl. 360,--
015 Panasonic handscanner, interface, voeding	Fl. 675,--	Fl. 725,--
016 SCSI HD interface (green)	Fl. 150,--	Fl. 175,--
101 Nosh	Fl. 30,--	Fl. 40,--
102 Frantic	Fl. 35,--	Fl. 45,--
103 No Fuss	Fl. 20,--	Fl. 30,--
104 Megadoom (MSX2plus & Turbo R)	Fl. 40,--	Fl. 50,--
105 PSG sampler	Fl. 27,50	Fl. 35,--
106 Columbus (MSX2+ tekenprogramma)	Fl. 45,--	Fl. 55,--
200 Clubsoftware:		
Game Collection 1 t/m 6 per stuk:	Fl. 10,--	Fl. 12,50
Educatief Collection 1 t/m 3 per stuk:	Fl. 10,--	Fl. 12,50
Applicaties Collection 1	Fl. 10,--	Fl. 12,50
Tips and Tricks	Fl. 10,--	Fl. 12,50
Divers Collection 1	Fl. 10,--	Fl. 12,50
Adventure Collection 1	Fl. 10,--	Fl. 12,50

Bij bestelling vanaf Fl. 500,-- is een aanbetaling van 10 % vereist.
 Alle prijzen incl. BTW en excl. verzendkosten.

ERVARINGEN MET EASE

Terug van weg geweest. Sorry voor het lange ontbreken van mijn copy.

Met de nieuwe heup gaat het inmiddels prima. Het enige nadeel van de hele operatie was dat ik daarna geen zin had om iets te doen.

Daarom stond in de vorige BITSen geen aflevering van ERVARINGEN MET EASE.

Na het bezoek in september aan de beurs in Zandvoort begon de zin terug te komen. Daarna kreeg ik te kampen met het verloren gaan van schijfjes, waarop kopij stond. De volhouder wint echter, en uiteindelijk is hier dan de derde aflevering.

Nu is het eerste programma van EASE aan de beurt. nl. WORD-PRO, een tekstverwerker waarin gegevens van de andere programma's van EASE overgenomen kunnen worden.

Allereerst nog een herhaling over het volgen van de handleiding van EASE. De eerste druk ervan (een dun boekje) geeft veel te weinig uitleg.

De volgende uitgave (die van 1988, 96 blz. dik) is begrijpelijker. ERVARINGEN MET EASE worden geschreven vanuit deze laatste uitgave.

Daar er niets uit een handleiding overgenomen mag worden (nadruk verboden!) volg ik die handleiding op de voet (en u leest het in uw boek) en geef hier en daar opmerkingen of probeer te verduidelijken.

In de vorige afleveringen kwamen wat algemene zaken aan bod.

Nu krijgen de grote programma's een beurt (WORD-PRO, PRINTER, CALCFORM, CHARTS, DATABASE) Eerst behandelen we WORD-PRO.

WORD-PRO

11/1 INLEIDING

Spreekt voor zich zelf (wel lezen!)

11/2,11/3

Het buroblad zie op deze pagina als schrijfblad.

Ernaast heb je de verklaring van de cijfers. De nrs 8 en 9 zijn verwisseld. Het moet zijn: 9 (rechthoekje) = cursor en 8 (pijl) = wijzer

11/4 HET TYPEN VAN TEKST

- Als u het opschuiven van het beeld lastig vindt, dan kunt u dat veranderen. (zie 2e tip op blz. 11/32).

- Doen wat er aangegeven wordt.

Door het uit te proberen, ontdekt u sneller de mogelijkheden.

ERVARINGEN MET EASE

- De letters zijn in te tikken zoals deze in MSX-handleiding (achterin) staan (dus ook è, é, met graph - en codetoets) !!! Typ alle schriftekens, die op elke toets staan (5 of 6 stuks) en print ze uit.

Ga als volgt te werk:

DESK - Word-Pro - o.k. -> het schrijfb
blad : typ te toetstekens

dan : BESTAND - Bewaren bestand -
B:Letter. DOC - o.k. -> bestand wordt
weggeschreven op schijf B onder de
naam LETTER . DOC

dan: DESK - EASE : DESK - PRINTER -
o.k. -> venster met printer
instellingen.

dan: BESTANDEN - Laden bestand - B: *.
DOC - o.k. - Inhoud - betreffende
bestand inklikken (naar selectie) -
o.k. - zie: "Bestandsinformatie"

Zet de printer aan; klikt de icoon
Printer en de printer ratelt.

Afsluiten met DESK - EASE ---

- Bij mij (NMS 8250 en printer Star NX
1000) krijg ik andere tekens dan in de
handleiding aangegeven staat. Dit was
ook het geval met de MSX-printer 1431
op school.

Vooraf de grafische tekens zoals o.a.
glimlachsnoetjes, kaart- symbolen en
dergelijke. Vervelend, maar wel goed om
dit te weten.

11/7 HET BEWERKEN VAN TEKST

Begin eerst tekst in te tikken op het
schrijfblad (minstens 50 regels) en
schrijf dat weg op de B-schijf (zoals
dat eerder beschreven is).

Het gaat in dit hoofdstuk over bijzon-
dere verrichtingen zoals: DEL - BS -
INS - CTRL- ZOEK/VERVANG en Uitwissen
van tekst.!!!! PROBEER HET UIT !!!!!

11/12 AFDRUKKEN VAN EEN DOCUMENT

- Verwijzing naar hoofdstuk 12: (prin-
ter).

- volgorde van handelen bij het Cre-
ëren van een spooler-bestand en Printen
vanuit de spooler.

De volgende keer houd ik me bezig met:
MEER GEAVANCEERDE TEKSTVERWERKER.
(blz.11/14)

EASE-BEGINNER : Kees vander Linde

Mozartlaan 295,
5011 SG Tilburg
(013 - 55 30 27)

P.S. Voor vragen over en nuttige aan-
wijzingen voor EASE en bestanden
ervoor (met wisselingen van het ene
program naar het andere) houd ik me
aanbevolen.

INTERNATIONALE

MSX

COMPUTERBEURS

T I L B U R G

*Zaterdag 3 April 1993
van 10.00 tot 17.00 uur*

**Bremhorsthal
Oude Goirleseweg 167**

Toegangsprijs f 7,50 p.p.

Voor meer informatie kunt U telefonisch contact opnemen
met de organisatie: 013-681421 of 013-560668

KOPIJ VAN CoPi

Het is gelukt. BITS nr. 4 is op tijd verzonden en iedereen kon dus op de hoogte zijn van de beurs in Zandvoort.

Ondanks het moeilijke begin, aan onze kant van de hal was er niet genoeg stroom, kunnen we terug kijken op een succesvolle beurs. Onze clubsoftware was erg in trek en werd goed verkocht. De zesde speldiskette met LINGO en GALGJE heeft nu een extra programma gekregen waardoor je de woorden kunt veranderen en ook nog woorden aan het bestand kunt toevoegen of verwijderen. Dit is een hele verbetering, want er stonden toch "vreemde" Nederlandse woorden in LINGO.

Clubleden, die LINGO/GALGJE hebben gekocht kunnen op de WORKSHOPS de diskette laten aanpassen.

We hebben in Zandvoort weer nieuwe leden in kunnen schrijven. Geen uit Tilburg, maar o.a. wel uit Nistelrode, Schoonhoven en Alphen aan den Rijn.

Het zijn weer erg drukke dagen voor ons 20 september, de dag na Zandvoort, weer onze WORKSHOP. De spullen kunnen wel in de auto blijven, hoewel uit veiligheidsoverwegingen toch maar alles uit laden en zo veel mogelijk naar boven gebracht. Heerlijk om een aparte kamer te hebben waar alles zijn plaats heeft.

Wat was het druk op de WORKSHOP.

Natuurlijk kregen we uitgerekend op die zondag weer een kleine zaal, maar gezellig was het zeker.

Gelukkig dat we niet deelnemen aan de Benelux Computer Show in Eindhoven. Het zou te veel van het goede worden. Toch doen we zo veel mogelijk om zeker op beurzen waar veel PC's vertegenwoordigd zijn MSX te promoten. Leuk om de verbazing van de mensen te zien als we ze laten zien wat MSX allemaal kan en hoe mooi grafisch alles werkt. Zeker de Japanse plaatjes op de 2+ doen het altijd heel erg goed.

Op naar de volgende beurs.

17 oktober in Almelo. Nu maar afwachten of we een betere plaats krijgen dan vorig jaar.

Het was vroeg dag voor ons. Toch een behoorlijk eind rijden en er werd verwacht, dat we om 9 uur 's morgens aanwezig zouden zijn. Gezellig met z'n vieren en leuk als ik Ad zei krijg ik van 2 man antwoord. Ad v.d. Dries was het in Zandvoort zo goed bevallen, dat hij nu ook mee naar Almelo ging en vanzelfsprekend ging Ad Mutsaers ook mee. De belangstelling bij onze stand was weer overweldigend. Frank had de inschrijfformulieren voor onze beurs in

KOPIJ VAN CoPi

1993 weer meegenomen om aan de standhouders uit te delen, zoals hij ook in Zandvoort al had gedaan en er werden er die dag al behoorlijk wat inschrijvingen ingeleverd.

Dat zou ik bijna vergeten. In Zandvoort hebben we onze 1e definitieve inschrijving al meegekregen. 2 mensen uit Italië hebben een stand gehuurd.

Maar terug nu naar Almelo. Weer een nieuw lid. Je raadt het nooit, uit Hoogezand. We zullen ze waarschijnlijk niet vaak op WORKSHOPS zien, maar we hopen toch dat ze moeite kunnen en willen nemen om volgend jaar onze beurs te bezoeken.

Zoals jullie in BITS 5 hebben gelezen was er heel wat kopij binnen gekomen. Hierdoor is BITS 6 nu al klaar en kan hij in de loop van de komende week naar de drukker. Hoewel de redactie in de vorige BITS schreef dat de spelcompetitie in BITS 6 geplaatst zou worden is dit niet het geval. We moeten in 1993 ook nog kopij hebben en voor nummer 6 hebben we het ook moeten doen met wat we de vorige keer overgehouden hebben.

DUS GRAAG VOOR 15 JANUARI 1993 KOPIJ !!

De WORKSHOP op 15 november was ook weer druk bezocht en aan de oproep voor de cursus BASIC en de 8280 werkgroep werd flink gehoor gegeven.

Vanavond voor we met de lay-out begonnen kwam er nog een telefonische aanmelding voor de Basic-cursus binnen.

Binnenkort zullen degenen die zich aangemeld hebben bericht ontvangen en zal de cursus van start gaan. Het wordt echter wel januari voor we beginnen.

De laatste inschrijfformulieren voor onze beurs worden dit weekend verzonden en het kan niet anders dan een succes worden, er zijn al meer dan 50 kramen besproken, dat zal wat worden.

Een ding is erg jammer.

Martin Kruyt van MK Public Domain houdt er mee op. Hij zal nog wel op onze beurs in Tilburg aanwezig zijn en wel op de stand van Msx Avengers Doetinchem en MSX Club West-Friesland.

Ik zal dit jaar geen beursdagboek bijhouden, maar het gewoon in mijn eigen rubriek verwerken.

Jammer, dat er in de vorige BITS weer wat FOUTJES zijn geslopen. Bij de medewerkers was de naam van Ben Jansen niet vermeld en hij had nog wel de VRAAGBAAK verzorgd. In deze rubriek stonden op bladzijde 14 linksonderaan de woorden "gesteld op" aan elkaar. Foutje !

Op bladzijde 13 stond FA. Reymakers in plaats van FAN. Reymakers.

Schrijft Jos Hulzink zijn laatste stukje over MACHINE-TAAL in BITS en krijgt hij een kop erboven over MAGNAR.

Jammer, maar dat kan gebeuren. Volgende keer beter.

CoPi.

MIJMERINGEN

Zomaar een stukje schrijven voor de BITS is eigenlijk moeilijker dan het lijkt.

Het onderwerp is het probleem.

Daarom wat mijmeringen over onze club.

Als je afgaat op de belangstelling op de workshop van 20 Oktober is onze club springlevend. Een drukte van belang en eigenlijk een wat te kleine zaal.

Op zo'n workshop zie je verschillende activiteiten.

De jeugdige bezoekers houden zich vooral bezig met spelletjes. Dikwijls met meerderen rond één beeldscherm.

Ook ouderen kijken belangstellend toe.

Rond de bestuurstafel worden vragen gesteld en problemen opgelost met betrekking tot hardware. Ook de vragen met betrekking tot de diensten die de club kan verlenen worden hier beantwoord.

Hier en daar hoor ik vragen naar voren komen die erop duiden, dat men geïnformeerd wil worden over bepaalde serieuze programma's.

EASE en DBASE zijn hierbij het meest voorkomend. Er zijn echter nog meer programma's onder MSX beschikbaar.

Tekstverwerkers als TASWORD en TED zijn hiervan voorbeelden.

En wat te denken van een eenvoudig boekhoudprogramma, met behulp waarvan een privé-administratie kan worden bijgehouden.

Voor het leren beheersen van dergelijke programma's wil jouw club je de helpende hand bieden.

Momenteel draait een kleine groep van 8 personen die hoofdzakelijk met DBASE werkt, maar die als het uitkomt ook voor andere programma's belangstelling heeft.

Maandelijks komt men bij elkaar, telkens op een ander adres bij een van de deelnemers om gerezen moeilijkheden op te lossen of zich verder te bekwaamen. Naast deze praktische werkzaamheden is vooral de gezelligheid een trekpleister voor deze bijeenkomsten.

Overleg eens of iets dergelijks van de grond getild kan worden voor een activiteit die jouw belangstelling heeft.

Om mijn relaas af te ronden zij nog vermeld, dat de club ook op andere terreinen actief is.

Zo kan men er terecht voor:

- het herinkten van printerlinten.
- het oplossen van problemen met de hardware
- de aankoop van (blanco) floppy-disks
- de aankoop van Clubdiskettes met allerlei programma's van spellen tot utility's.
- het raadplegen van de club-bibliotheek.
- uitbreidingen van de computer.

Bij de meeste leden zullen deze activiteiten wel bekend zijn, maar nieuwe leden ontbreekt het wel eens aan de nodige informatie.

Schroom niet om op de workshops het bestuur aan te klampen met de vragen.

Het moet al gek gaan als een antwoord of een oplossing niet voor handen is.

Mijn mijmeringen zijn stilaan de pan uit gerezen.

Harrie Broers.

SPELRECENSIE

Tijdens de laatste bestuursvergadering zijn de rollen wederom verdeeld wat betreft het schrijven van teksten voor de laatste BITS van dit jaar zoals die nu voor jullie ligt. Nu is men van mij min of meer gewoon zo regelmatig een aantal nieuwe software-releases onder de loep te nemen. Echter, het geval wil, dat er recentelijk niet veel nieuws verschenen is. Dat heb ik mijn mede bestuursleden dan ook duidelijk proberen te maken. Op datzelfde moment werd er echter opeens een voor mij nieuw spel tevoorschijn getoverd, zoals dat op de beurs van Sandvoort voor een gering bedrag van eigenaar was verwisseld. Zodoende had ik derhalve toch een nieuw spel dat ik de revue kon laten passeren. Bij deze dan:

AFTER THE WAR

De eerste "teleurstelling" is, dat dit spel niet zo nieuw is als op het eerste moment wel lijkt. Immers het spel dateert al van 1989. Zoals het label op de disk aangeeft is het spel zowel geschikt voor MSX-1 als MSX-2. Mijn Panasonic 2+ weigert het spel echter in te laden. Dan maar de tekst op de 2+ schrijven en het spel op de 2 spelen! Welnu, het verhaal.

We verplaatsen ons naar het jaar 2019, om precies te zijn naar de stad Manhattan, net na een nucleaire oorlog.

Vanuit de as herrijst onze held, Jonathan Rogers (broertje van Buck misschien?), beter bekend als Jungle Rogers, heer en meester van de asfalt jungle (ja het staat echt zo op de achterkant van het doosje waar de disk in geleverd wordt!).

Verder, de enige manier om te overleven is het bereiken van het XV-238 lanceerplatform, dat zich bij het hoofdkwartier van Professor McJerin bevindt, een schizofrene moordenaar. Alleen zo is ontsnappen naar een ander kolonie mogelijk.

Het is duidelijk dat deze ontsnapping niet zonder slag of stoot zal gaan. Om daar te geraken zal hij door de straten van Manhattan (of wat daar dan nog van over is) zijn weg moeten zoeken. Hierbij wordt hij gehinderd door een naar mijn idee toch nog aanzienlijk aantal overlevenden van die ramp. Dezelfde overlevenden zijn in deze situatie geworden tot dieven en kannibalen, die het kostbare leven van onze held dan ook behoorlijk verzuren.

Wie de disk van After The War in de diskdrive stopt en deze zijn werk laat doen, kan al vrij snel kiezen of deel 1 danwel deel 2 gespeeld wil worden. Hierbij is het duidelijk dat deel 2 het vervolg op deel 1 is.

SPELRECENSIE

Deel 2 vraagt om een code, die na het uitspelen van deel 1 verkregen wordt.

Deel 1 zelf bestaat, voor zover ik dat heb kunnen nagaan wederom uit een aantal delen of fasen. Doel is dus om de ingang van de ondergrondse net buiten de stad te bereiken. De enige wapens die je tot je beschikking hebt, zijn handen, armen, benen en de mogelijkheid om deze uiteraard te gebruiken in een man-tot-man gevecht.

Wanneer het spel begint, bevind je je in het centrum van de toch wel hevig verwoeste stad Manhattan. Als gevolg van de oorlog en de daarmee samenhangende condities vind je hier niet al te veel vrienden. Daarbij verschijnen zo regelmatig zogenaamde "radio-gladiators" (ja, die schijnen echt te bestaan!) ten tonele. Deze hebben altijd de grootste trek om je kort en klein te slaan.

Verder zijn deze creaties extra gevaarlijk omdat deze besmet zijn met radio-actieve straling hetgeen je power niet echt ten goede komt, wanneer je in contact treedt met deze wezens.

Alsof dat nog niet genoeg is, word je verder nog bestookt door een stelletje lafaards dat zich schuilhoudt in de restanten van gebouwen en je trakteert op de nodige explosieven. Dit is bijzonder hinderlijk wanneer je je net probeert te ontdoen van zo'n "radio-gladiator", want dan kun je in feite geen kant meer uit.

Op dit punt gebeurde het dus regelmatig dat mijn power al tot nul reduceerde.

Ellende van dit alles is, dat je dan weer helemaal van voor af aan kunt beginnen, en als ik ergens een hekel aan heb (nee, niet zo'n beetje hekel ...), dan is het wel om steeds opnieuw te moeten beginnen.

Wanneer het dan toch eindelijk lukt om richting omgeving van de stad te komen en de Manhattan Bridge te passeren, vervolg je je weg over het ene na het andere autokerkhof. Hier bevinden zich wederom de nodige "radio-gladiators", maar dan wel een hoogst agressieve variant daarvan. De vervelendste vijanden alhier zijn echter de Manhattan Punkies (nog steeds in 2019?). Deze agressors dragen revolvers en proberen je bij voorkeur van achteren aan te vallen en uiteraard neer te schieten.

Aan de rand van de stad ligt de ingang naar de ondergrondse op je te wachten. Maar daartoe moeten eerst nog een aantal R.A.D. Bulls verslagen worden.

Verder geldt, dat zo hier en daar sprake is van de nodige radio-actieve straling die je vitaliteit nadelig beïnvloedt, zodat je je ook niet meer zo snel voort kunt bewegen. Tja, en als je tijd om is, verlies je zowaar al je resterende levens en dan kun je, inderdaad weer helemaal van voor af aan beginnen. Maar toch is onze Jonathan niet zo sloom als hij er op het eerste gezicht wel uitziet.

SPELRECENSIE

Hij beschikt namelijk over een fabelachtige traptechniek, en heeft verder nog een aantal directen in huis waar menig bokser jaloers op zou zijn.

Mocht dat nog niet helpen, dan kunnen de tegenstanders nog ontweken worden om niet te veel power-verlies op te lopen.

Om deze acties nog met enig succes te kunnen uitvoeren bestaat gelukkig de mogelijkheid om de toesten opnieuw te definiëren. Want met Q (springen), de A (omlaag duiken), O (achterwaarts lopen) en de P voor vooruit lopen, is dit geen doen. Daarnaast kan gelukkig de joystick gebruikt worden voor het verrichten van destructief werk, echter dit geldt alleen voor de loopbewegingen, springen en duiken. Ook al wordt de joystick-optie gekozen, zullen toch twee toesten aangewezen moeten worden voor trappen en slaan, hoewel voor deze laatste actie eveneens een vuurknop gebruikt kan worden. Al met al niet echt handig dus.

Verder wil ik nog iets kwijt over de algemene kwaliteit van het spel. Zelf ben ik niet zo te spreken over de grafische kwaliteit. Het ziet er weer zo typisch Engels uit. Ik bedoel hiermee dat de sprites weliswaar behoorlijk groot zijn, maar de beweeglijkheid en de kleurstelling laat toch duidelijk te wensen over.

Daar komt bij dat de kleuren van de sprites nog al eens in elkaar overlappen, vooral in het menu met de powerbalk.

Misschien zijn we inmiddels wel zo verwend, dat een spel uit 1989 van een dusdanige kwaliteit niet meer zo kan boeien. Maar ook de speelbaarheid laat hier en daar behoorlijk te wensen over.

De snelheid van onze held ligt niet al te hoog, hetgeen toch van vitaal belang is om alle vijanden op tijd onschadelijk te kunnen maken, of als het niet anders kan, maar te ontwijken.

En zoals al eerder aangehaald, moet je een behoorlijke portie doorzettingsvermogen meebrengen om steeds weer opnieuw te beginnen.

Tot slot nog een tweetal tips voor de bestrijding van de in dit eerste deel veelvuldig terugkerende vijanden:

De Manhattan Punkies kunnen het best bestreden worden door hen een flinke elleboog in het gezicht te geven, waarbij je er echter voor moet waken om daarbij niet te dicht bij deze schatjes in de beurt te komen, want je raadt het al, inderdaad, dan loop je royaal de kans om weer geheel van voor af aan te moeten beginnen.

De R.A.D. Bulls zijn eigenlijk alleen maar te verslaan door ze precies op hun zwakke plekken te raken (goed naar de sprite kijken!).

After The War van Softwarehuis DINAMIC wordt geleverd in een veel te grote doos en is zoals gezegd geschikt voor MSX-1 en MSX-2, maar werkt zeker niet op een MSX-2+.

Bert Daemen.

TIPS

Het copy-programma is een (vooral op de MSX 2) zeer veelzijdig commando. Een paar van zijn mogelijkheden, staan in de meeste boeken niet vermeldt. Dit zijn namelijk de volgende:

```
COPY "[DEV:][PATH]<FILENAAM>" TO "<DEVICE>"
COPY "<DEVICE>" TO "[DEV:][PATH]<FILENAAM>"
COPY "<DEVICE>" TO "<DEVICE>"
```

Hierbij kan <dev> alleen diskdrive A t/m F (en H als U DOS 2.20 heeft) zijn, <path> kan alleen ingevuld worden als U DOS 2.20 heeft en de filenaam bestaat uit 8 tekens en/of een extensie gescheiden door een punt.

Het <device> kan alleen NUL,AUX,CON, LST en PRN zijn, dit zijn dus niet de "normale" devices. <device> wordt NIET gevolgd door een dubbele punt. Als U nu goed hebt opgelet zal het U zijn opgevallen, dat dit precies de DOS-commando's zijn, maar dan met aanhalingstekens en TO ertussen. Ze werken ook precies hetzelfde.

Dus als U het volgende commando intypt, dan kunt U een tekst intypen en deze afsluiten met ^Z (=CTRL-Z). De door U ingetypte tekst zal dan worden weggeschreven onder de naam TEST.TXT:

```
COPY "CON" TO "TEST.TXT"
```

De andere devices werken als volgt: CON, als u deze als input device gebruikt (het staat dan aan de linkerkant van TO) kunt u met het toetsenbord een tekst ingeven. Als het als output device fungeert, dan wordt de tekst gewoon op het scherm afgebeeld. PRN en LST, deze kunnen enkel als output device werken en sturen dan de tekst naar de printer. AUX, de tekst wordt naar de RS-232 interface gestuurd. NUL, deze doet niets.

Als u meer informatie wilt of meer voorbeelden, lees dan de DOS-handleiding bij het copy commando door, hier staan de nodige voorbeelden bij. Als U er dan nog niet uitkomt kunt U mij natuurlijk op de Workshop ook om advies vragen.

Ik hoop U hiermee geholpen te hebben,

A. Mels

=====

AANGEBODEN:

=====

Dubbelbeamscoop PM 3211	f. 500,00
Data-recorder D 6450	f. 50,00
Plotter type TRS 80	f. 100,00
Philips Monitor type BM met verstelbare voet	f. 75,00
en div. audio apparatuur.	

Tel. nr. 013 - 433868

LEAD INFO SYSTEMS

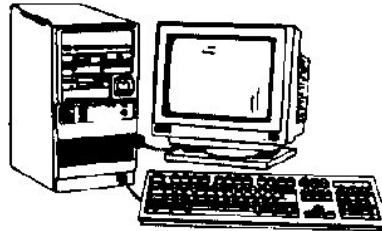
LEAD INFO SYSTEMS Borculoelaan 35 5043 ZP Tilburg Tel. 013-703679/703707 Fax: 703679
K.v.K. nr: 35243 Tilburg GERO nr: 0054905 Bank ABN/AMRO nr: 523671598

Computer Equipment
Hardware & Software

KT 80386 DX 40 Mhz

2 MB Intern geheugen
64 Kb Cache
Max. 32Mb on board
612 Kb video geheugen
3,5" Floppy drive
40 Mb Harddisk
101 AT Keyboard
2x Par. + 2x serieel poort

INCL. BTW f 2549.-

KT 80386 SX 25 Mhz

2 MB Intern geheugen
Max. 16Mb on board
256 Kb video geheugen
3,5" Floppy drive
40 Mb Harddisk
101 AT Keyboard
2x Par. + 2x serieel poort

INCL. BTW f 2099.-

ALLE SYSTEMEN INCLUSIEF SUPER V.G.A. KLEUREN MONITOR 0.28 Dots 14" + MUIS

STANDAARD COMPUTER BETS

40 Mb Harddisk 1.44 Mb, Disk drive, 512 Video kaart
2 eer. en 1 par.: poort, 101 Keyboard, Muis
SVGA KLEUREN MONITOR 1024x768 0.28 dots
386SX/33 2 Mb Intern geheugen f 2290.-
386DX/40 4 Mb, 64 Kb Cache f 2090.-
486DX2-50 4 Mb, 256 Kb Cache f 3890.-
486DX2-66 4 Mb, 256 Kb Cache f 4590.-
De pc wordt werkend bij U thuis geïnstalleerd!

PRINTERS

Star LC-20 9 nld. f 450.-
Panasonic KX-P 2123 24 nld. optie (kleur) f 790.-
Panasonic KX-PCK11 Color kit f 162.-
Printpapier 500 vel f 6.50
Printer labels v.a. f 19.95
Data switch 1 in 4 uit f 79.-

MONITOREN

Hyundai 314 VGA mono f 323.-
Intra CM 1421E SVGA kleur f 690.-

MODEMS

Tornado 2400 Baud Intern f 230.-
Tornado III fax/Intern modem f 450.-

INPUT DEVICES

Mouze met mouse drivers v.a. f 55.-
Game kaart 2x joy. poort f 41.50
Joystick Quik Shot f 35.-

DIVERSEN

Floppy's DD 3.5" f 15.-
Floppy's HD 3.5" f 20.-
Diskette bak 3,5" (40 st) f 9.-
Diskette bak 3,5" (80 st) f 16.-
Mouse pad f 10.-
Floppy-Quader 15 f 14.-

SOFTWARE

PC Tools 7.1 f 290.-
Microsoft MS-DOS 5 f 129.-
DR DOS 6.0 f 99.-
Windows 3.1 ENG f 99.-
Sound blaster starterpack f 445.-
Windows gamedisk f 9.95
Sticker programma f 9.95

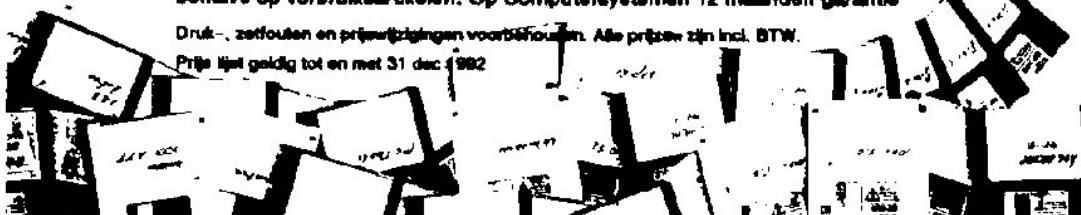
GAMES DISK'S VOOR PC'S

Disk 1 EGGERLAND behendigheid f 7.50
Disk 2 TOM & JERRY achtervolging f 7.50
Disk 3 ATOMIX, SQUARES dank f 7.50
Disk 4 BANG DAVE behendigheid f 7.50
Disk 5 HAEVY MATEL oorlog, schiet f 7.50
Disk 6 KLAX behendigheid f 7.50
Disk 7 REFLEX behendigheid f 7.50
Disk 8 STAR GOOSE schietspel f 7.50
Disk 9 LOOPZ behendigheid f 7.50
Disk 10 CHINESE CHECKERS dank f 7.50
5 GAME DISK'S voor f 30.-
10 GAME DISK'S voor f 60.-

GARANTIE LEAD INFO SYSTEMS geeft een minimum garantie van 6 maanden op alle producten behalve op verbruiksartikelen. Op Computersystemen 12 maanden garantie

Druk-, zelfhout en prijswijzigingen voorbehouden. Alle prijzen zijn incl. BTW.

Prijs lijst geldig tot en met 31 dec 1992

TURBO

Iedereen die wel eens grafisch in BASIC bezig is geweest zal de ontzettende traagheid zijn opgevallen.

Het duurt al vaak tientallen seconden voordat er een fatsoenlijk plaatje op het scherm staat. Een van de beste voorbeelden zijn Fractals, figuren uit een wiskundige formule. Normaal deed mijn (niet opgevoerde) MSX-2 daar een uur over.

Op de beurs in Zandvoort kocht ik het programma MSX-PAINT IV. Dit tekenprogramma uit Noorwegen was goed uit de recensie van MSX Computer Magazine gekomen, en voor vier gulden (bij MAD uit Doetinchem) kon het nooit een miskoop zijn. (Het programma is door de schrijver Public Domain verklaard.) Naast een fantastisch tekenprogramma (o.a. 3D) bleek er nog iets op de schijf te staan, namelijk TURBO-basic! Hier maakt het programma zelf ook gebruik van.

Turbo-basic is gewoon MSX-basic, maar dan vele malen sneller. Het hoogste resultaat was 16x sneller (geen geintje) maar gemiddeld zal de snelheid ongeveer 10x zo snel zijn.

Een paar verschillen:

1) Turbo-basic is een compiler,

MSX-basic een interpreter. Een compiler vertaalt eerst het BASIC-programma in machinetaal, daarna wordt het pas gestart. Het duurt enkele seconden voordat het programma loopt, maar dan wel 10x zo snel. Een interpreter vertaalt de instructies elke keer als hij ze tegen komt, en dit neemt meer tijd in beslag.

2) Turbo-basic eist een variabele na het NEXT-commando. Als er geen achter staat geeft het een foutmelding.

3) Turbo-basic kent geen CLEAR commando.

4) Turbo-basic kent de mogelijkheid om stukken machinetaal tussen basic te zetten. Tussen de basic-regels kan een REM-regel staan waarin gewoon machinetaal data gezet kan worden die dan rechtstreeks uitgevoerd wordt.

5) Turbo-basic kan niet met FM-PAC en MUZIEK-MODULE werken.

Turbo-basic wordt standaard in sommige MSX 2+ computers gebouwd. Het programma draait echter ook gewoon op een MSX-2 (en MSX-1?). Door een typefout onder DOS ben ik echter de hele schijf kwijt geraakt. Er was op de workshop in september iemand die het programma van mij gekopieerd heeft. Wil die persoon a.u.b. contact met mij opnemen zodat diegene die nu interesse heeft gekregen deze programma's ook kan bezitten? B.v.d.

Jos Hulzink.

